

Foglalkoztatáspolitikai és a „zöldülés” Magyarországon - helyzetkép és lehetőségek

Cseres-Gergely Zsombor

MTA Közgazdaságtudományi Intézet
<http://www.mtaki.hu>

Budapest Szakpolitikai Elemző Intézet
<http://www.budapestinstitute.eu>

A „zöld munkahelyeké” a jövő? A foglalkoztatáspolitikai kihívásai
Osztrák-Magyar Munkaügyi Konferencia
2010. május 6.

EXPAK

AT.HU

Österreichisch-Ungarische Expertenakademie
Osztrák-Magyar Szakértői Akadémia

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

BUNDESMINISTERIUM FÜR
ARBEIT, SOZIALES UND
KONSUMENTENSCHUTZ

creating the future
Programme zur grenzüberschreitenden Kooperation ÖSTERREICH - UNGARN 2007-2013
AUSCHER - MAGYARORSZÁG HATÁRÁT YUKOR EGYÜTTMŰKÖDÉS PROGRAM 2007-2013

Az Európai Unióban az alacsony szén-dioxid-kibocsátású ágazatok térnyerése, a „zöld foglalkoztatás” a poszt-lisszaboni 2020 program egyik kulcseleme. (Europe 2020) Többféle munkapiaci hatás (Ecorys, 2008):

- 1 A pótlólagosan használatba vett eszközök komplementer munkaerőigénye, új munkahelyek (+)
- 2 Különféle munkavállalók foglalkoztatása közötti átcsoportosítás (ágazat szerint, + -)
- 3 Pótlás nélkül megszűnő munkahelyek (-)
- 4 Átalakuló munkahelyek

Kérdések

Hol várható autonóm hatás? Hol érdemes beavatkozni?

Általános probléma: a „zöld” értelmezése.

A „zöld kérdés” iránti érdeklődés Magyarországon

Hangsúly a szűk szakmai kérdéseken

Az éghajlatváltozás szűk hatásainak jelenléte érzékelhető a köztudatban, gyengébben a civil és politikai szervezetekben. A fókusz szűk.

- Lakosság/közvéleménykutatások: egyetért (Mosoniné – Pálinkó – Stefán, 2006; EC, 2008, Cognitive, 2008 and TÁRKI – Image Factory, 2007). Áldozatkész-e?
- Civil szervezetek: egyenetlen, jelentős eredményekkel (pl. Energia Klub, lakcímke).
- Politika: pártok alig foglalkoztak a kérdéssel (MDF, LMP).
- Kormányzat: VAHAVA projekt, NÉS, NÉP. Szűk, óvatos, követő.

A magyarországi „zöldpolitika” kerete

„Csak” klímapolitika: kihívások, a NÉS és a NÉP

Magyarországon jelenleg klímapolitikát meghatározó stratégia készült, a szinergikus hatásokra koncentráló „zöldpolitika” nem.

- Alapos szakmai előkészítés: VAHAVA projekt: helyzetkép, tendenciák, közvetlen klíma-vonatkozású hatások
- Részletes, a szinergikus hatásokra is utaló, de nem kifejtő stratégia: Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia 2008-2025 (NÉS, elfogadva: 2007)
- Leginkább a fejlesztéspolitikai lépéseket keretező operatív program: Nemzeti Éghajlatváltozási Program 2008-2010 (NÉP, elfogadva: 2009)

Az operatív program (sem a NÉP, sem más, pl. TÁMOP) nem hasznosítja a szinergikus hatásokat. A 2010 utáni operatív program elképzelése nem ismert.

Az operatív program a nagy horderejű döntések egyikét sem érinti (pl. adóátrendezés), stakeholder-elemzés nincs.

Egy zöld-foglalkoztatási program hatásai és annak számszerűsítése

1: Mechanizmusok

Egy átfogó „zöldpolitikának” többszintű hatásmechanizmusa van (lásd pl. GHK 2007).

- Közvetlen hatás: munkaerőkereslet változása a technológiák arányának eltolódásával.
- Közvetett hatás: más ágazatoknál keletkező kereslet, végül munkakereslet.
- Indukált hatás: a pótlólagos jövedelem termelődésének (és korábbi jövedelmek kiesésének közvetett hatása).

A inkrementális zöld változás vizsgálata nem igényel új apparátust, az ismertet azonban használni kell. Szükséges: adat és technológia.

Figyelem! Az óriásprogramok ennél összetettebbek, más megfontolást (is) igényelnek!

Egy zöld-foglalkoztatási program hatásai és annak számszerűsítése

Modellek és adatok

Az elemzési technológia nagyrészt adott. Az adatok makro-szinten adminisztratív forrásból (2007 CI. tv.) és statisztikai célú adatfelvételekből.

- Közvetlen hatás: technológia, munkaerőkereslet modellje (Kőrösi, 2005)
- Közvetett hatás: Ágazati Kapcsolatok Mérlege, általános egyensúlyi modellezés.
- Indukált hatás: A hatékonyságnövekedés áttételes, például jövedelemhatásai (Molnár és Cseres-Gergely, 2008)

Az MTA KTI megvalósításában 2013-ra készül munkaerő keresletet-kínálatot előrejelző rendszer, a fenti eszközöket használva (TÁMOP 2.3.2).

A 3CSEP/CEU épületszigetelési programjavaslata

Az első átfogó hazai „zöldülési” program, amelynek erős a foglalkoztatási hatása

A 3CSEP olyan projekttervet dolgoz ki, amely a hazai épületállomány egészének/túlnyomó részének szigetelés-korszerűsítését célozza. Komplex tanulmány, amely egy beavatkozásra fókuszál (nem munkapiaci motivációjú).

- Alternatív lehetőségeket elemez,
- Számol közvetlen, közvetett és indukált hatásokkal,
- Közgazdasági megfontolásokat alkalmaz a foglalkoztatási hatások számszerűsítésére.

A projekt weblapja

<http://3csep.ceu.hu/projects>

Összegzés

Ahhoz, hogy Magyarország „zöldüljön”, lépni kell

- Adottak a szűk szakmai keretek (klímapolitika, de nem „zöldpolitika”)
- Hiányzik az autonóm (EU-s fejlesztésektől független) akcióterv
- Nem látszik a fejlesztéspolitikai irányvonal (ágazatok, szakmák)
- Hiányoznak a megalapozó kutatások (melyek lehetnek itthon a kifejezetten „zöld” ágazatok és szakmák)
- A kormányzat jelenleg nem szorgalmazza a „zöld” foglalkoztatást

Az előadás háttere

Az előadás alapjául szolgáló jelentés az *European Employment Observatory* számára készült.